

1) Harita çiziminde projeksiyonlar denilen çeşitli yöntemler kullanılmaktadır.

Projeksiyonların farklı tiplerde olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haritalarda çeşitli sembollerin kullanılması
- B) Küresel yüzeyin düzleme aktarılması
- C) Yer şekillerinin engebeli olması
- D) Haritalardan farklı amaçlarla yararlanılması
- E) Haritalarda farklı ölçeklerin kullanılması

2) Bir çizimin harita olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki özelliklerden hangisine **kesin** olarak sahip olması beklenir?

- A) Yer şekillerini göstermesi
- B) Yükselti değerlerinin bulunması
- C) Başlığının olması
- D) Ölçeğe göre çizilmesi
- E) Kara ve denizlerin dağılışını göstermesi

3) Yeryüzünün tamamının ya da bir bölümünün belli bir ölçek dahilinde küçültülerek kâğıda aktarılmış şekline harita denir.

Buna göre, bir çizimin harita özelliği taşıyabilmesi için,

- I. düzleme aktarılması,
- II. coğrafi yönleri göstermesi,
- III. belli oranda küçültme yapılması,
- IV. çeşitli sembollerin kullanılması

özelliklerinden hangilerine sahip olması gereklidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4) Haritalardaki küçültme oranına ölçek denir. Ölçekler kesir ve çizik ölçek olarak iki şekilde ifade edilir. Günümüzde haritalarda iki tür ölçek de kullanılmaktadır. Hatta çizik ölçekler daha kullanışlıdır.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Kesir ölçekle uzunluk ve alan hesaplamasının zor olması
- B) Lejant bölümünde çeşitli bilgilerin yer alması
- C) Haritaların fotokopi ile büyütülmesi ya da küçültülmesi durumunda kesir ölçeğin hataya neden olması
- D) Kesir ölçekte kullanılan birimlerin değişiklik gösterebilmesi
- E) Her iki ölçekte de hatalar oluşması

5) Kutupların merkez olarak alındığı bir düzlem projeksiyonda kutuplara doğru hata oranları azalır. **Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinin düzlem projeksiyonla çizilmiş haritasında hata payı en az olur?**

- A) Finlandiya
- B) Romanya
- C) Güney Afrika Cumhuriyeti
- D) Brezilya
- E) Hindistan

6) Sena, 1/25.000 ölçekli bir topoğrafya haritasından yararlanarak aşağıdaki bilgileri elde etmiştir.

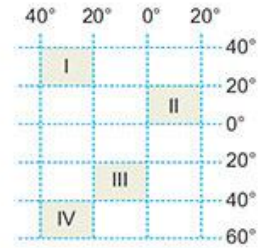
- I. Bölgedeki en yüksek tepenin zirvesi 2500 m'dir.
- II. Haritada gösterilen gölün gerçek alanı 25 000 m² dir.
- III. Haritası çizilen alan Kuzey Yarım Küre'dedir.

Sena'nın bu bilgilerden hangilerini tespit ederken haritanın ölçeğinden yararlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

7) Aşağıdaki coğrafi koordinatları verilen taralı alanların aynı ölçekler kullanılarak haritaları çiziliyor.

Hangi iki bölgenin haritasında kullanılan kâğıtların boyutları eşit olur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

8) Esmâ Öğretmen, 1/2.000.000 ölçekli Türkiye fiziki haritasının 1/100.000 ölçeği kullanılarak tekrar çizilmesi durumunda haritada bazı değişiklikler olacağını söylemiştir.

Bu değişiklikler arasında aşağıdakilerden hangisi sayılamaz?

- A) Haritanın boyutlarında büyüme olur.
- B) Yer şekilleri daha ayrıntılı olarak gösterilebilir.
- C) Haritanın kullanım amacı değişir.
- D) Haritada oluşan hata oranı azalır.
- E) Kızılırmak haritada daha uzun gösterilir.

- 9) I. Profil çıkarma
II. Eğim hesaplama
III. Alan hesaplama
IV. Konum belirleme

Yukarıda verilen özelliklerden hangilerinin hem siyasi haritalardan hem de idari haritalardan yararlanılarak belirlenebildiği söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10) Kitab-ı Bahriye adlı eseri ile Akdeniz çevresini ayrıntıları ile anlatmıştır. 16. yy'da çizdiği dünya haritası o dönemin en doğru haritasıdır.

Yukarıda hakkında bilgiler verilen Türk ve Müslüman haritacı kimdir?

- A) Kâtip Çelebi B) Ali Kuşçu
C) İbn-i Rüşd D) Piri Reis
E) Evliya Çelebi

11) Bir haritadan yararlanılarak mutlak (matematik) konumun belirlenebilmesi için aşağıdakilerden hangisinin bilinmesi gerekir?

- A) Haritanın ölçeğinin
B) Paralel ve meridyenlerinin
C) Kullanılan sembol ve işaretlerin
D) Kullanılan kâğıdın büyüklüğünün
E) Bölgenin yer şekillerinin

12) **Kevser:** Bir haritada kullanılan ölçeğin paydası ne kadar büyükse haritada gösterilen ayrıntı o kadar fazla olur.

Ali: Bence yanılıyorsun

Yukarıda verilen diyalogda Ali cümlesini hangi ifade ile tamamlarsa Kevser'in verdiği yanlış bilgi düzeltilmiş olur?

- A) Ölçeğin paydası büyükse kullanılan kâğıt daha büyük olur.
B) Bir haritada ölçek paydasının büyümesi haritadaki hata oranını azaltır.
C) Ayrıntının artması için çizim yapılan yükseltinin daha fazla olması gerekir.
D) Ayrıntılar ölçek paydasına göre değil çizimi yapılan bölgeye bağlıdır.
E) Paydanın büyümesi ölçeğin küçülmesi ve daha geniş yerin kâğıda çizilebilmesi anlamına gelir.

13) Müslümanlar arasında haritacılığın gelişmesinde önemli olan etkenlerden biri Abbasi Halifesi El Memun'un koruyuculuğu olmuştur. Memun'un görevlendirdiği ve himaye ettiği Müslüman haritacılar Dünya'nın çevresini hesapladı. El Memun ayrıca büyük bir dünya haritası yapılmasını da emretti. Ancak bu harita maalesef günümüze ulaşamadı.

Yukarıda verilen parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Müslümanlar haritacılığın gelişmesine katkıda bulunmuştur.
B) Bilimin gelişmesinde bilime destek veren yöneticilerin olması önemlidir.
C) Müslüman bilim insanları batılı bilim insanlarının bulgularından yararlanmamıştır.
D) Müslümanlar dini bilimlerin yanında modern bilimlere de ilgi duymuştur.
E) Müslüman bilginler coğrafyanın yanında matematik konusunda da bilgi sahibi idiler.

14)

I

II

Yukarıda verilen Türkiye haritaları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. haritada ayrıntıyı gösterme gücü daha fazladır.
B) II. haritada kuş bakışı yükselti daha azdır.
C) II. haritada Tuz Gölü'nün kapladığı alan daha küçüktür.
D) I. haritada Ankara ve İstanbul arası daha uzun gösterilir.
E) Haritaların coğrafi koordinatları aynıdır.

15) Arapça ve Farsça'yı çok iyi bildirdi. En ünlü eseri "Cihannüma" coğrafya alanında doğu görüşünden batı görüşüne geçişte bir dönüm noktasıdır. Bu eserde Dünya'nın yuvarlaklığına dair kanıtlar verildikten sonra Japonya'dan Erzurum'a kadar olan bölgedeki, bitki ve hayvanlarını tanıtmaktadır. İlk defa İstanbul'da pusula sapmasını belirlemiştir.

Yukarıda hayatı ve önemli eserleri anlatılan bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kâtip Çelebi B) El İstahri
C) Mehmet Aşık (Reis) D) Beyruni (Biruni)
E) Takiyüddin